

૨૩૭૬

પારસી બાળકો માટે,
જરતોરતી મંજહુબ.

રચનાર

મરહુમ એરવંદ ફરહુનજી નોશરવાનજી રખાડી.

પાંચમી આવૃત્તિ.

કીંમત ચાર આના.

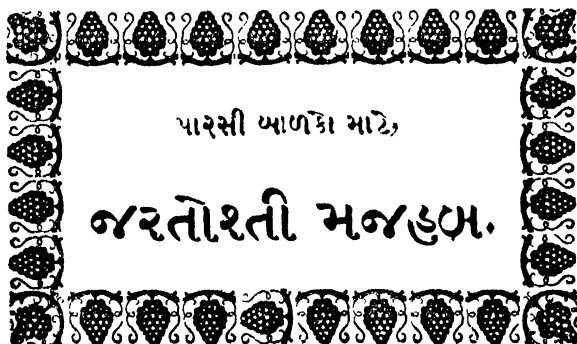
૨૩૭૬

આ ચોપડી સને ૧૮૪૭ ના ૨૦ મા કાયદા તથા સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા કાયદા
પ્રમાણ રેજીસ્ટર કરાવેલી છે, અને તેને લગતો સર્વે હક્ક જેહાંગીર
બેનનેલ કરાણીએ ખરીદ કીધા છે; માટે ખરીદદારની
રબવખર કોઈએ આ જરતોશતી મહજબ
છાપવેા અપવા છપાવવેા નહીં.

૧૦૦૦, ૧-૩-૮૫.

~~અહીં~~ “ નિર્ણય સાગર ” પ્રેસ.

૨૩૭૫

પારસી બાળકો માટે, જરતોસ્તી મંજહુબ.

(બીજી આવૃત્તિ વીસે વરતમાન પત્રોના મત)

રાસ્ત ગોકૃતાર, ૧ લી ફેબ્રુવારી ૧૮૭૪.

.....આ પુસ્તકમાં બાળકોને જરતોસ્તી મંજહુબના મુલ તત્વનું હુક
જ્ઞાન મહે એવા નાહાના નાહાના સેહેલા પાઠ દાખલ કરેલા છે, જેના પેહેલા ભાગમાં
પારસીઓના વતન, તવારીખ, પેગમબર તથા તેની દીન વીશંતુ' સાધારણ જ્ઞાન સ-
માવેલું છે અને બીજા ભાગમાં સાધારણ તથા સરઆતના અવસ્થાઓ માએની
સાથે પ્રગટ કર્યા છે, આ નહાની પોથી દરએક બાળકને ઉપયોગી છે.

ગામે જમશીદ, ૧૪ મી અક્ટોબર ૧૮૭૩

.....એની અંદર જરતોસ્તી બાળકોને શરઆતથી ધરમની કેળવણી
આપવા લાયક સેહેલી સેહેલી બ.બદોતો સંચરહુ કર્યો છે. માટે તે પારસી બાળકોને
શીખવા આપવાને ઘણી સારી અને ઉપયોગી માલમ પડે છે.

અખબારે સોદાગર, ૧૩ મી સપ્ટેમબર ૧૮૭૩.

.....આ કેતાબમાં જરતોસ્તીએને લગતી પરચુરણ બાબદો તથા શરઆ-
તના થોડાક અવસ્થા તેની માએની સાથે સવાલ જવાબનાં આકારમાં શોજે હરફે
અને ખુલી રીતે બાળકોને સેહેલાઈથી વાંચવા યકી છાપવામાં આન્યા છે.

યજદાં પરસ્ત, ૨૧ મી સપ્ટેમબર ૧૮૭૩.

.....આ યજદાં પરસ્તનાં પેહેલાં પુસ્તકની તથા બીજાં કેટલાંએક પુસ્ત-
કની શાહાદતો લઈને ધરમ સં'અંધી નાહાના નાહાના ધડા જરથોસ્તી બાળકો સાથે
કીક રચ્યા છે.

દીખાયો.

બ-નામે

યજ્ઞ,

બખશાઈનહેહ,

* શરૂ કરેય દાદાર અહુરમઝદ,

જે બખશેસ કરનાર

બખશાઈશગર,

મેહુરબાન.

બખશેસ કરાવનાર, અને મેહુરબાન છે, તેના નામની મદદથી.

— 0 —

જરતોશ્ત્રી બાળકોને શરૂઆતથી ધરમની કેળવણી આપવા લાયક સેહેલી સેહેલી બાળકોનાં સંગ્રહની એક નાહાતી પોથીની જરૂર મળેને મહારા કામના સંબંધે જણાયાથી, કમતરીને માજ્ઞીઅસની દીનતી કેતાબોમાંથી તેવી બાળકો યુટી કાઢીને ય. સને ૧૨૪૧ માં “પારસી બાળકો માટે જરતોશ્ત્રી મજ્ઞહુ” એવે નામના ચોપડી છપાવી હતી; જેની સઘળી નકલો ખપી જવાથી, તેહને ઘટતી રીતે સુધારીને તેહની આ બીજી આવૃત્તિ બાહેર પાડી છે.

આએ કેતાબ (બીજી આવૃત્તિ) તઈઆર કીધા પછી, દરતુરજ સાહેબ પેશોતનજ બહેરામજ સ બાણા પાસે હું લઈ ગયો હતો, તેવણે એક દહાડે ફરસુદને વખતે મહુતે બોલાવીને માહુરી પાસે એ કેતાબ વંચાવી અને તેમાં જે કાંઈ તેવણને સેહેજ ફેરફાર કરવા જોગ જેખાયું, તે તેવણના ફરમાવ્યાથી મેં કરીઠી છે.

કહી કહી ચોપડીમાંથી કહી કહી બાબદ લખી છે (કોઈ ચોપડીમાંથી બાલેબાલ અને કોઈમાંથી તે બાબદનો સાર લખીએ છે.); તે બાણવાને દરએક જવાબની નીચે સંક્ષેપમાં તે ચોપડીનું નામ અને પાનાનો નંબર લખીએ છે. તે સંક્ષેપનો ખુલાસો નીચે મુજબ છે:—

- સ. જ. ના. = જરતોશત નાથુ' (ઈનામનો નીખંધ), દસ્તુર પેશોતનજ બેહેરામજ સંજાણાએ ખનાવેલું; ય. સને ૧૨૩૩.
- કા. જ. ના. = જરતોશતનાથુ', બેહેદીન ખુરશેદજ રસતમજ કામાજએ ખનાવેલું ય. સને ૧૨૩૬.
- હા. મા. = હાદીએ માજીઅસનાન, એરવદ પેસતનજ કાવસજ રખાડીનાની, અને દસ્તુર હોસંગજ જમાસજ આસાજનાએ તપાસેલી; ય. સને ૧૨૩૮.
- પ. પ. = પજદાં પરસ્ત, પ્રસ્તક, ૧ હું; ય. સને ૧૨૪૭.
- જ. બ. ધ. ની. = જરતોસ્તી બચાંએને વાસ્તે ધરમ નીતી (ઈનામનો નીખંધ), એર-વદ રસતમજ રતનજ દાદાચાનજનાએ ખનાવેલી; ય. સને ૧૨૩૧.
- ખા. અ મા. = ખોરદેહ અવસ્તા ખામાએની, દસ્તુર એદલજ દોરાબજ સંજાણાએ ખનાવેલી; ય. સને ૧૧૮૭.
- ક. = ખોરદેહ અવસ્તા ખા માએની, અને યજદાં પરસ્ત (પ્રસ્તક ૧ હું); એના આ ધાર ઉપરથી.

ખુંબઈ માહ આંવાં,
સને ૧૨૪૨ યજદજરદી. }

રચનાર.

આ કેતાખના રચનાર ગુજગી ગયાથી તેઓનાં વારેસ પાસેથી એનો હક્ક વચાતો લઈને ત્રીજી આવૃત્તિ છાપી છે. એ કેતાબ પર હવે સરવે હક્ક હમારા છે. માહ દેએ સને ૧૨૪૮ યજદજરદી.

આ ચોથી આવૃત્તિ છાપતી વેલાએ એ ચોપડીનાં બીજા ભાગમાં આવેલા અવસ્તા જે અસલ પ્રમાણેનાં ઉચારનાં હતાં તેને બદલે એ કાવશજ એદલજ કાં-ગુનાં ખાસ પરવાનગીથી તેઓની અવસ્તા ખા માએની મધેથી શુદ્ધ ઉચ્ચારે અવસ્તા ઉતારી લીધા છે.

માહાં આવાં ૧૨૫૧ યજદજરદી.

જેહાંગીર બેજનજ કરાણી.

સાંકળીઊં.

ભાગ ૧ લો.

જરતોશ્તીઓને લગતી પરચુરણ બાબદો.

૧. ખોદા વીશે.	૧
૨. શુદરેહ કુશતી ...	૩
૩. માજદીઅસની દીન. ...	૫
૪. પેગમખર જરતોસ્ત ...	૮
૫. અશો જરતોસ્તના મોજેજ ...	૧૨
૬. અવસ્તામાંથી માજદીઅસની દીનનાં થોડાંક ફરમાનો. ...	૧૬
૭. રોજ, માહ, ગહમખાર, અને ગાયનાં નામો ...	૧૭
૮. પારસીઓનું અસલ વતન—ઈરાન ...	૨૦
૯. ઈરાનના ઈઅજદાંપરસ્ત પાદશાહો અને પેહેલવાનોનાં નામો. ...	૨૩
૧૦. પારસીઓનું ઈરાનથી હીંદુસ્તાનમાં આવવું ...	૨૩

ભાગ ૨ જો.

રાડ્ડઆતના થોડાક અવસ્તા માએની સાથે.

૧. અપેમ વાહુ...	૨૫
૨. અહુનવર...	૨૬
૩. નીરંગ કુસતી ખાંધવાની...	૨૭
૪. જસમે અવધેહુ મજદ...	૩૦
૫. (કદમી) નીરંગ કુસતી ખાંધવાની...	૩૨
૬. કુશતી કરી રહીને પઢવાની હોવા...	૩૪
૭. નીરંગ આએજર લેવાની...	૩૫
૮. સરોશ ખાજ...	૩૬
૯. ખાજ જમવાની...	૪૬
૧૦. દીગનો કલમો...	૪૭

પારસી બાળકો માટે

જરતોશ્તી મજહુબ.

ભાગ ૧ લો.

ખોદા વીશે.

સવાલ.—તમે પારસી લોકો કોણને માનો છો ?

જવાબ.—ચામે એકલા એક ખોદાને માનીએ છીએ.

સ.—ખોદા એટલે શું ?

જ.—તમામ પેદાયસ પેદા કરનાર અથવા દુનિયાનો સાહેબ.

સ.—ખોદાનો આકાર કેવો છે ?

જ.—ખોદાને આકાર નથી. [હા. મા. ૨]

સ.—ખોદા કયાં છે ?

જ.—ખોદા સઘળી જગાએ હાજર છે ; તે આપણને જો
એછે—પણ આપણે તેને જોઈ શકતા નથી. [હા. મા. ૩૬]

સ.—ખોદા આપણને જોએછે—પણ આપણે તેને જોઈ
શકતા નથી તેનું કારણ શું ?

જ.—કારણ કે ખોદા ગંભી અથવા નહીં દેખાય એવો છે, તેથી આપણે તેને જોઈ શકતા નથી ; પણ આપણે જે વીચારીએ, બોલીએ, અને કરીએ, તે સઘળું તે સાહેબ જાણે છે અને જોએ છે. [હા. મા. ૪૦]

સ.—આપણે જે વીચારીએ, બોલીએ, અને કરીએ, તે ખોદા જાણે છે ; ત્યારે આપણને આએ દુનિયામાં કેવી રીતે ચાલવું જોઈએ ?

જ.—આપણને આએ દુનિયામાં સારી રીતે ચાલવું જોઈએ ; એટલે સાઈ વીચારવું, સાઈ બોલવું, અને સાઈ કામ કરવું જોઈએ. [કા. જ. ના. ૯૮]

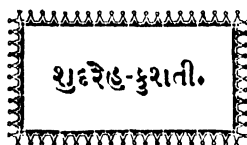
સ.—તમે પારસી લોકો એકજ ખોદાને માને છે તે ઉપરથી તમે કાણ લોકો કહેવાવો છો ?

જ.—અમે ખોદાપરસ્તી એટલે ખોદાની પરસ્તેસ અથવા બંદગી કરનાર અને એકજ ખોદાને માનનાર કહેવાઈએ છીએ. [હા. મા. ૧]

સ.—તમે ખોદા શીવાય બીજા કોઈને માનતા નથી, ત્યારે તમે આતશ, પાણી, સુરજ, ચંદરમા, વગેરે ચીજોની સાંમે ઉભા રંહી, તેને નમીને બંદગી કરો છો, તે શું તેઓને માનીયા બરાબર નથી ?

જ.—અમે આતશ, પાણી, સુરજ, ચંદરમા, વગેરેને ખોદા કરીને માનતા નથી—પણ તેને ખોદાએ પેદા કીધેલી ચીજો માહેલી ધણીજ નરી અને પવીતર ચીજો જાણી તેને

કેબલો કરીએ છીએ એટલે તેની સન્મુખ ઉભા રહીને
ખોદાએ તેનામાં જે ગુણો મુકીયા છે, તેની વખાણ સાથે
ખોદાની ખંદગી કરીએ છીએ. [હા. મા. ૪૬]

સ.—તમારી દીનની નોશાણી શું ?

જ.—શુદ્ધરેહ અને કુશતી. [ય. પ. ૬]

સ.—શુદ્ધરેહ એટલે શું ?

જ.—ક્રાંતિ ભરેલો મારગ. [ય. પ. ૭]

સ.—શુદ્ધરેહ શાનો અને કેવા રંગનો બને છે ?

જ.—રૂના સફેદ કપડાંનો બને છે.

સ.—શુદ્ધરેહ ઉપર ગરેખાન છે તેની મતલબ શું ?

જ.—ગરેખાન એટલે ઈમાન અથવા એતેકાદનો સાહેબ;
અને તે એવો અર્થ જણાવે છે કે જેણે શુદ્ધરેહ પેહુડેલો છે તે
જરતોશતી પાક ખોદાતાલાની તરફથી જે દીન તેને મળી છે,
તે ઉપર આસ્તવાર ઈમાન સાથે રહીને આએ દુનિયામાં
કારોબાર કરનાર છે. [ય. પ. ૧૪]

સ.—કુશતી એટલે શું ?

જ.—જરતોશ્તી દીનનાં કુરમાનની હુદની અંદર રહેવાનો અંદ.

સ.—કુશ્તી શાની અને કેવા રંગની બને છે ?

જ.—સરેદ ઊગતી બને છે.

સ.—શુદરેહ-કુશ્તી સરેદ રંગનો છે તેની મતલબ શું ?

જ.—સરેદાઈની મોરાદ અશોઈ, પવીતરાઈ, ખાલેસાઈ, અને સફાઈની છે ; યાને આ ખુબીઓ પ્રમાણે જરતોશ્તી-ઓએ રેહેવું જોઈએ. [સુર્યોદય. પ્ર. ૧ પાટ ૬૨]

સ.—કુશ્તી બાંધતાં ૩ આંટા કમર ઉપર આવે છે તેનું કારણ શું ?

જ.—હુમત, હુખત, અને હુઅરેશત કે જોનો અર્થ જરતોશ્તી ધર્મનાં કુરમાન પ્રમાણે સાઈ વીચારવું, સાઈ બોલવું, અને સારાં કામ કરવાનો છે, તે મુજબ ચાલવાને તે કુશ્તી બાંધનારે જરતોશ્તી બંધાયેલો છે તેની નીશાની બતાવે છે.

સ.—કુશ્તી બાંધતાં ૪ ગાંઠ વાળે છે, તે દરએક ગાંઠ વાળતી વખતે શું હેરાવ કરે છે ?

જ.—પેહેલો ગાંઠ વાળતી વખતે “ખોદા એક છે.” બીજો—“જરતોશ્તી દીન ખરી છે;” ત્રીજો—“જરતોશ્ત ખોદાનો મોકલેલો સાચો પેગમ્બર છે;” અને ચોથો—“બને ત્યાં સુધી નેકો કરૂં.” [ય. પ. ૧૬]

*****
 * માજદીયસની દીન. *
 *
 *****

સ.—તમારી દીનનું નામ શું ?

જ.—માજદીયસની જરતોશતી દીન. [હા. મા. ૧૬૪]

સ.—માજદીયસની દીન એટલે શું ?

જ.—હોરમજદને માનવાની દીન. [હા. મા. ૨]

સ.—એ દીન કોણ લાવ્યું ?

જ.—યેગમ્બર જરતોશત, કે જે યેગમ્બર ઘણો પાક, કાબેલ, અને ખોદાનો વાહાલો હતો. [કા. જ. ના. ૨૫૫]

સ.—જરતોશત ખોલની માયની શું થાયછે ?

જ.—એ ખોલની માયની “ ઘણોજ ઝળકતો સેતારો ” એમ થાય છે. [હા. મા. ૩૦]

સ.—યેગમ્બર એટલે શું ?

જ.—યેગમ્બર એટલે ખોદાને ત્યાંથી યેગામ લાવનાર અથવા ખોદાઈ દુરમાન જાહેર કરનાર.

સ.—યેગમ્બર જરતોશત એ ધર્મ ક્યાંથી લાવ્યો હતો ?

જ.—પાક યજ્ઞદાંતી દરગાહથી. [સ. જ. ના. ૯૮]

સ.—યેગમ્બર જરતોશત કોણને સાડુ દીન લાવ્યો હતો ?

જ.—તમામ આદમ જાતને વાસ્તે. [કા. જ. ના. ૯૮]

સ.—ખોદાતાલાએ આપણુ આદમ જાતને વાસ્તે દીન શું કરવા મોકલી ?

જ.—દાદાર અહુરમજ્દે દીન એટલા સાડૂ મોકલી કે આપણે તે દીનના તરીકા મુજબ ચાલીએ તો બન્ને જહાં-નમાં સુખ મેળવ્યે. [ય. પ. ૪]

સ.—યેગમ્પર જરતોશ્ત દાદાર અહુરમજ્દની દરગાહુ કેમ પાંહોંચ્યો હતો ?

જ.—ઈરાન દેશમાં દાએતી નામની નદીને કીનારે એકાંત જગા ઉપર યેગમ્પર જરતોશ્ત પોતાનું તન-મન પાક કરીને ખોદાની બંદગીમાં મશગુલ હતો, ત્યાં બહુ મન અમરાસપંદ નામનો એક ફરેસ્તો આવ્યો, તેની સાથે જરતોશ્તને વાતચિત થતાં—બહુમનના પુછ્યાથી જરતોશ્તે ખોદા તાલાના ફરમાન મુજબ ચાલવાની ખાએશ બતાવી, ત્યારે એક પલભર આંખ વીંચવા સાડૂ જરતોશ્તને ફરમાવ્યું, જરતોશ્તે તેમ કીધું અને પાછી ઉઘાડીને જોયું તો, તે પોતે મીનાઈ જહાનમાં પહોંચ્યો હતો. [સ. જ. ના. ૭૦—૭૨]

સ.—યેગમ્પર જરતોશ્ત દાદાર અહુરમજ્દ પાસેથી શું લાવ્યો હતો ?

જ.—દાદાર અહુરમજ્દે જરતોશ્તને તમામ બીનાએથી વાકેફ કીધો અને ૨૧ નુરાક સમજાવી—માજ્દીઅસની દી-નના સઘળા બેદોથી જાણીતો કીધો ; પછી તે ૨૧ કેતાબનું

દ્વિતર, એક આદર પુરજીત મેહર નામનો આતશ અને એક સરેવરનું ઝાડ; એ બંને ચીજ તેને આપી આંખે દુનિયામાં મોકલ્યો હતો. [જ. ખ. ધ. ની. ૮૨]

સ.—એ ૨૧ નુશકમાં મુખ્યે કઈ કઈ બાબદો હતી ?

જ.—પેહેલી સાત કીતાબમાં ખોદાએ દુનિયાની તમામ પેદાએસ પેદા કીધી તેની હકીકત હતી ; બીજી ૭ કીતાબમાં હકામું, ખગોળ વિદ્યા, અને રસાયન શાસ્ત્ર વગેરે તમામ જાતના હુન્નરો બનાવવાની વાત હતી ; અને ત્રીજી ૭ કીતાબમાં માજદીયસની દીનની તમામ હકીકતો અને ઇતિહાસ કરવાની બાબદો વગેરે હતી. [જ. ખ. ધ. ની. ૮૩]

સ.—તે મીનોઈ સરેવરનાં રોપમાં શું કરામત હતી ?

જ.—તેનાં જે પાતડાં ધુટતાં હતાં, તે દરએક પાતડાં ઉપર કુદરતથી એવું લખાયલું હતું કે “ગોસ્તાસ્પ તું બસી દીનને કબુલ કર.” [સ. જ. ના. ૧૦૧]

સ.—આદર પુરજીત મેહર આતશમાં શું ખુબી હતી ?

જ.—તે આતશ વગર બળતણે હુમેશ રોશન રહેતો, અને પાણી યા બીજી કોઈખી ચીજથી ખુબતો નહીં હતો ; તે આતશ પેગમ્બર જરતોશ્ત પોતાના હાથમાં રાખતો અને બીજાઓનાં હાથમાં પણ આપતો હતો, તેથી હાથને કાંઈપણ ઈજા પહોંચતી નહીં હતી. [સ. જ. ના. ૧૦૧]

સ.—પેગમ્બર જરતોશ્તે એ દીન પેહેલપેહેલી કયા દેશમાં જાહેર કીધી ?

જ.—ઈશન દેશના બલખ શેહેરમાં. [સ. જ. ના. ૯૮]

સ.—તે વખતે ઈશન દેશનો પાદશાહ કોણ હતો ?

જ.—કેઆની ટોલાનો ગુસ્તાસ્ય નામે પાદશાહ હતો.

સ.—માજદીયસની દીન પેહલવેહેલી કોણે કબુલ કીધી હતી ?

જ.—જરતોશ્તનાં કાકાનાં છોકરા મેદીઓમાહુ બીન આરાસ્ય નામના રાખસે. [કા. જ. ના. ૨૩૦]

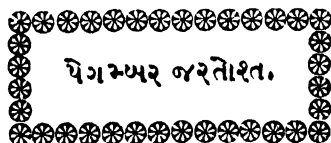
સ.—તમારી દીનનાં મુખ્ય ફરમાનો શું છે ?

જ.—અમારી દીનમાં ત્રણ મોહોટા ફરમાનો છે ;

(૧) હુમત, (૨) હુખ્ત, અને (૩) હુઅરેસ્ત; એટલે નેક વીચારવું, નેક બોલવું, અને નેક કામ કરવું. [કા. જ. ના. ૯૮]

સ.—તમારી દીનની મોહોટી ખુબી શું છે ?

જ.—સફાઈ તથા સુગડાઈ રાખવી અને દુનિયાની આબાદી રાખવી. [કા. જ. ના. ૨૬૨]

સ.—યેગમ્પર જરતોશ્ત કોણની ઓલાદ અથવા ખાન-દાનનો હતો ?

જ.—યેશદાદીઆન ટોળાનાં પાદશાહ ફરેદુનની ઓલાદનો હતો. [કા. ખા. ૧૨૩]

સ.—પેગમ્બર જરતોશ્તનાં માખાપનું નામ શું ?

જ.—માએનું નામ દોગદો અને ખાપનું નામ પોરોસરૂપ.

સ.—કેટલાએક લોકો જરતોશ્ત સર્પેતમાન કરીને કહે છે.
તે સર્પેતમાન કાણ શખ્સ હતો ?

જ.—જરતોશ્તનાં ખાનદાનનાં નવમાં પુરુશનું નામ સર્પેતમાન હતું; તે ધણો દાનાવ, પરેહજગાર, અને નામવર શખ્સ હતો, માટે તેની ઓલખાનને વાસ્તે જરતોશ્તને નીસખત આપેલી છે. [હા. મા. ૧૨૩]

સ.—જરતોશ્તની ઓસાદ પાદશાહુ ફરેદુન પછી આગલ કયાં સુધી ગણાય છે ?

જ.—ગઈઓમરદ, જે આએ દુનિયામાં પેહલવેહલું પેદા થયલું આદમી હતું, તેના નામ સુધી ગણાય છે.

§ જેમ જરતોશ્ત, પોરોરાશ્પ, પેતેરૂપ, અરવંદરૂપ, હુચે-દરૂપ, ચખ્પરાનુશ, પદરશને, હરદરશને, અરદાર, સર્પેતમાન, વેજશને, અજીમ, રંજશને, દોરાશાફન, મીનોચેહર, એરચ, ફરેદુન, આથવીયાન, વીઅંધાંન, તેમુરૂપ, હોસંગ, શીઆ-મક અને ગઈઓમરદ. [હા. મા. ૧૨૪]

સ.—અશો જરતોશ્તની ઓરતનું નામ શું ?

જ.—જરતોશ્તની ઓરતનું નામ હવોવી. [હા. જ. ના. ૨૫૧]

સ.—સત જરતોશ્તને કેટલાં ફરજંદ થયાં હતાં ?

જ.—૬ ફરજંદ થયાં હતાં; તેના નામ—(૧) એસદવાસ-
તર, (૨) એરવતનર, અને (૩) ખુરશેદચેહર, એ ૩ બેટા;
તથા (૧) પરીન, (૨) શીરીન અને (૩) પોરોચેસ્ત, એ
૩ બેટીઓ. [ચ. પ. ૩૧]

સ.—યેગમ્બર જરતોશ્તનો જનમ કયાં શેહરમાં થયો હતો?

જ.—ઈરાન દેશનાં રએ નામનાં શેહરમાં યેગમ્બર જર-
તોશ્ત જનમ્યો હતો. [સ. જ. ના. ૧૦]

સ.—કયે રોજે યેગમ્બર જરતોશ્તનો જનમ થયો હતો?

જ.—ખોરદાદસાલને દહુડે યેગમ્બર જરતોશ્ત જનમ્ય
હતો. [સ. જ. ના. ૨૬]

સ.—તમારા યેગમ્બરને પેદા થયાને આજ (ચ. સ.
૧૨૫૪ માં) કેટલાં વરસ થયાં ?

જ.—યેગમ્બર જરતોશ્તને જનમ્યાને ૩૨૮૪ (બત્રીસશો
ચોરીઆસી) વરસ થયાં. [કા. જ. ના. ૯૪]

સ.—યેગમ્બર જરતોશ્તે માજદીયસની દીન જાહેર કીધી
ત્યારે તેની ઉમ્મર કેટલાં વરસની હતી ?

જ.—૪૦ વરસની ઉમ્મરે પહોચ્યા પછી માજદીયસની
દીન જાહેર કીધી હતી. [ચ. પ. ૩૦]

સ.—યેગમ્બર જરતોશ્ત પેદા થવાની અગાઉ કાઠને
ખખર હતી કે “ જરતોશ્ત પેદા થશે અને માજદીયસની દીન
જાહેર કરશે ? ”

જ. — હાહ, જરતોશ્તને પેદા થવાની શૈંકડો વરસ અગાઉ પાદશાહ જમશેદ, ફરેફુન, મીનાચેહેર, અને કેઓસ-ગ્રાએ દુનિયાનાં લોકોને જાહેર કીધું હતું કે, “જરતોશ્ત નામે એક શાખરા પેદા થશે અને તે દાદાર અહુરમઝદની તરફથી માજદીયસની દીન આપે દુનિયામાં જાહેર કરી ખુરાઈનો નાશ કરશે. ” [હા. મા. ૭૬]

સ. — પેગમ્બર જરતોશ્ત કેટલાં વરસ જીવીને મરણ પામ્યો ?

જ. — ૭૭ વરસની ઉંમર પુરી થયા પછી પેગમ્બર જરતોશ્ત બસ્રા શહેરમાં મરણ પામ્યો. [સ. જ. ના. ૧૭૧]

સ. — પેગમ્બર જરતોશ્તને ગુજરવાનો સમય શું ?

જ. — ઈરાનનાં પાએતખત બસ્રા શહેર ઉપર પાદશાહ ગુસ્તાસ્પની ગેરહાજરીમાં અરજાસ્પ નામનો તુર્કી પાદશાહ ચઢાઈ લાવ્યો, તે વખતે તુરખરાતુર નામનાં એક પેહલવાને આતશબેહરામની દરગાહમાં જઈને પેગમ્બર સાહેબ જરતોશ્તને હથીયારનો જખમ કીધો તેથી તે મરણ પામ્યો હતો. [સ. જ. ના. ૧૭૨]

સ. — પછી પેલો તુર્કી પેહલવાન જીવતો રહ્યો હતો કે ?

જ. — નહીં; જે વખતે તેણે જરતોશ્તને જખમ કીધો તેજ વખતે જરતોશ્તે પોતાનાં હાથમાંની ચમત્કારીક તસખી તે નાપાક પેહલવાન ઉપર ફેંકી; તેની એજમતી રેશાનીથી તે તુર્કી પેહલવાન તરત મરણ પામ્યો. [સ. જ. ના. ૧૭૨]

સ.—પેગમ્પર જરતોશ્ત કયા રોજે મરણ પામ્યો હતો ?

જ.—દેઈ મહીનો અને ખોરશેદ દોજે. [સ. જ. ન. ૧૯૧]

સ.—જરતોશ્ત ખોદાતાલાનો ખરોજ પેગમ્પર હતો, ત્યારે તે માણસ જાતથી નહીં અને એવા ચમત્કાર અથવા મોજેજા તેનાંથી બનવા બેઠાં; તેવા કાંઈ મોજેજા જરતોશ્તે દુનિયાનાં લોકોને બતાવ્યા હતા ?

જ.—હા જ; જરતોશ્તનાં મોજેજા ઘણા છે તેમાંનાં મુખ્ય કહું છું:—

૧—જરતોશ્ત જનમની વખત હુશીયો હતો.

૨—૨એ શેહરમાં દોરાંસરૂન નામનો બુતપરસ્ત હાકમ હતો, તેણે દાનાવ લોકોથી બાણયું હતું કે “ જરતોશ્ત પેગમ્પર પેદા થશે તે ખુરાઈનો નાશ કરશે ” એ ઉપરથી જરતોશ્તનાં જનમની વખત સાંભળીને તે હાકમ તેના ખુરા સાબનીઓ સાથે જરતોશ્તની આગલ આવ્યો, અને પોતાના હાથમાં ખંજર લઈ જરતોશ્તને ભોકવા સાડું હાથ ડીચક્યો

તેવોજ તેનો હાથ અકડી ગયો, અને ખંજર ભોંકી શક્યો નહીં, તેથી તે લાચાર થઈને પોતાને મકાને ગયો.

૩—તે પુરુષ લોકોએ પેરેશાસ્પતનાં ઘરમાંથી જરતોશતને ચોરી લઈ જઈ, જંગલમાં એક મોહોટી ચેહુ સળગાવી તેમાં નાખ્યો—પણ જરતોશતનાં ઉપર ખોદાની મેહુરખાની હતી તેથી જીવતો રહ્યા પછી જરતોશતની માએને ખબર થઈ તેથી તેણી તેને પોતાને ઘેર લાવી.

૪—ગાય ઢોરોનાં જવાનાં સાંકડા રસ્તામાં જરતોશતને નખાવ્યો, ત્યાં પણ તેનાં શરીરને કાંઈ નુકસાન થયું નહીં.

૫—ઘોડાએને જવાના માર્ગમાં નખાવ્યો ત્યાંથી તેના દોડને કાંઈ ઈજા પહોંચી નહીં.

૬—જંગલમાં વરુઓનાં રેહુડાણ આગલ જ્યારે વરુઓ બાહુર ગયલાં ત્યારે તેઓનાં બચ્ચાં મારી નાખી, તે જગ્યાએ જરતોશતને મુકાવ્યો—પણ જેવાં વરુઓ આવી પોતાનાં બચ્ચાંને મારી નાંખેલા બેઠને, જરતોશતને ફાડી ખાવા ગયાં, તેવાંજ ખુદરતથી તે વરુઓનાં મોહોડાં બંધ થઈ ગયાં અને હાથ પગો અકડી ગયા.

૭—તે હાકમ અને એક બીજો ઠગારો જરતોશતનાં ઘરમાં આવીને ધાસ્તી બરેલા દેખાવો કરીને તેથી જરતોશતને બી હીવાડ્યો—પણ જરતોશતને તેની કાંઈબી બીહીક લાગી નહીં.

૮—જરતોશત એકવાર આજારી પડ્યો ત્યારે તેઓએ

ઘણીજ ખરાબ ચીજની મેળવણીની જોહેરી દવા જરતોશતને પીવા સાડ આપી, તે તેણે પીછાણીને ઢાળી નાખી તેથી તેઓ પશમાન થઈ પાછા ઘર ગયા.

૯—રઝે શહેર અને બલખ વચ્ચેની આબહી નામની એક મોહોટી નદીમાંથી જરતોશત પોતાના કબીલા સાથે જેમ ખુલ ઉપરથી માણસો ચાલી જાયછે તેમ વગર કીસતીએ તે નદીનાં પાણીની સપાટી ઉપરથી ચાલી ગયો હતો.

૧૦—ગુસ્તાસ્પ પાદશાહનાં અસ્પશીહા નામના ઘોડાના ચારે પગો તેના શરીરમાં ધુસી ગયા હતા, તે ઘણાએક ઉપાયો છતાં નહી નીકળ્યા, પછી એક મોહોટી મીજલસની હુન્નુર અશો જરતોશતે પાક જદ અવસ્તાના કલામો ભણીને તે પગો બાહર કાઢાડયા હતા.*

૧૧—પાક યજ્ઞદાંતી તરફથી ૪ ફરેસ્તા † પેહલવાની મુરતે પાદશાહ ગુસ્તાસ્પની દરબારમાં સાક્ષી આપવા આવ્યા હતા, અને કહ્યું હતું કે “ હોરમજદની તરફથી અમે

* આએ ચાર પગો બાહર કાઢતાં ચાર બાખદો બની હતી; તેમાંની (૧) પાદશાહ ગુસ્તાસ્પે, તથા (૨) તેનાં છાંદરા અસફંદીઆરે, અને (૩) પાદશાહની આંરત કેતાયુને, પોતાનાં ખરાં એકીનથી જરતોશતી મહુજબ કબુલ કીધો હતો; અને (૪) ગુસ્તાસ્પની દરબારનાં ૪ વીકાનોએ અદેખાઈથી જરતોશતનાં ઉપર તરકત કીધું હતું, તેનો પાદશાહે ઇનસાફ કરીને, તેઓને સજા કીધી હતી.

† તે ૪ ફરેસ્તાઓનાં નામ (૧) બેહમન અમેશાસ્પંદ, (૨) અરદીબેહશત અમેશાસ્પંદ, (૩) આદર ખોરદાદ, અને (૪) આદર ગોશસ્પ.

૪ જણ આઠ્યા છિયે તે સાહેબે તુને કહેવાડયું છે કે; “મેં જરતોશ્તને મહારી તરફથી પેગમ્બર તરીકે મોકલ્યો છે; અને તમામ ખલકને તેમાં હોકમ મુજબ ચાલવાને મેં ફરમાવ્યું છે, માટે તેને તું ઘણી સારી રીતે રાખજે, અને તેની ભલ્લી દીનને કબુલ કરીને તેનાં કાયદા કાંનુન પ્રમાણે ચાલજે જેથી તુંને દોજખની ઈજ્જત નહીં ભોગવવી પડે.” ઇત્યાદી.

૧૨—પેગમ્બર જરતોશ્તે જરાન કીધું ને બાજ ઈજ્જત; તેમાં ઇજ્જિલો શરાબ પાદશાહ ગુસ્તાસ્પને પાયો, તેથી તેને ખુઆબ થયો, અને તેનો આત્મા મીનાઈ જેહાંનમાં ગયો, ત્યાં તે બેહોશમાં પોતાની જગા, વગેરે જોઈ આઠ્યો; ઇજ્જિલું કુધ પાદશાહ ગુસ્તાસ્પના છોકરા પેસોતનને પાયું, તેથી તે અમરપાણું પામ્યો; ઇજ્જિલું કુલ પાદશાહ ગુસ્તાસ્પના વજીર જમાસ્પને સુંઘાડયું, તેથી તમામ એલમથી વાકેફગાર થયો, અને રસ્તાએજનાં વખત સુધી બનવાના સઘળા બનાવોથી જાણીતો થયો; અને ઇજ્જિલું દાડમ પાદશાહ ગુસ્તાસ્પના બીજા છોકરા અસફંદીઆરને ખવાડયું તેથી તેનું તન કાંસાં જેવું સખત થયું.*

એ વગેરે બીજા ઘણા મોજેજા સર્વેતમાન જરતોશ્તે પાદશાહ ગુસ્તાસ્પના દરબારીઓને અને પારકે દેશથી જર-

* એ ઉપરથી એને સરવે લોકો “રોઈન-તન અસફંદીઆર” કરીને કહેતા હતા.

તોશતના તપાસ કરવા આવેલા વિદ્વાન લોકોને ખતાવી, અને તેઓ સાથે દાનાઈ તથા એલમને લગતી તકરારો કરીને તેઓની પક્ષી ખાતરી કરી હતી, જેથી તેઓએ મોહોટી પુરી સાથે જરતોશ્તી મહાજપ કબુલ કીધો હતો.

અવસ્તામાંથી માજદીઅસની દીનનાં
થોડાંક દુરમાનો.

સ.—માજદીઅસની દીનમાં શું શું દુરમાનો છે ?

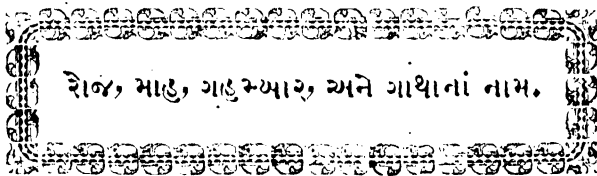
જ.—માજદીઅસની દીનમાં કાંઈ શેંકડો અને હજારો દુરમાનો છે—પણ તેમાંનાં થોડાંક હ્યાં જણાવું છું :—

તમામ ચીજોનો પેદા કરનાર, તેઓનું પાળણ કરનાર, પાસખાની કરનાર, સર્વે ચીજોનો જાણનાર, અને ગેખી-ઓમાં ગેખી ખોદા છે. મા-ખાપ તથા મુરખી અને ઉં-સ્તાદને દુખ દેવું નહીં. પૈસા ટકાનો અને માલમતાનો ગરમાગે ઉપયોગ કરવો નહીં. ખીજા ધર્મ ઉપર એકીન લઈ જવું નહીં. ઘણો વખત સુઈને અલસાઈ કરવી નહીં. મોહોટથી ખોલીને ફરી જવું નહીં. વીધા તથા હુન્નરો શીખવા, ખોદાની ખંદગી કરવી. ગારપંદોની જાળવણી કરવી.

* યુનાન દેશથી તુનીઆપુશ નામનો વીક્રાન તથા હીંદુસ્તાનથી અંધરધાસ અને ખચ્ચાસ નામના પંડીતો, ઇત્યાદી આવ્યા હતા.

છોકરીઓને કેળવણી આપવી. જીવું બોલવું નહીં, કીને
રાખવો નહીં. ગુસ્સો કરવો નહીં. મગરૂરી કરવી નહીં.
સાચું બોલવું, સખાવત કરવી*.

તમામ નેક વીચારવું, નેક બોલવું અને નેક કામો કરવાં;
એ અખત્યાર કરવું; તથા તમામ બદ વીચારવું; બદ બો-
લવું, અને બદ કામો કરવાં; એ દૂર કરવું. જે રાખસ માજ-
દીઅસની દીનનાં હુકમ સાચા એતેકાદથી માને અને પાળે
તેનું રવાનું દાદાર અહુરમજ્દનાં ગરાયમાન બેહેસ્તમાં
અમશાસપંદો અને બીજાં રવાનો સાથે મળી બેસેછે. ખાદાની
રાહ ઉપર ચાલનારાઓની પરવરસી કરવી. સવાળનાં કામો
કરનારાઓને બેહેશત મળેછે. જીવદીનની રાહરસમને માનવી
નહીં. અવસ્તા શીખવો તથા શીખવવા. બદરેલી કરવી
નહીં. [હા. મા. ૧૩૮--૧૪૮]

રોજ, માહ, ગાહમ્યાર, અને ગાથાનાં નામ.

ત્રીસે રોજનાં નામ.

૧ દાદાર હોરજદ.

૨ બેહુમન અમશાસપંદ.

- ૩ અરદી યેહિસ્ત અમેશાસપંદ.
- ૪ શેહિરેવર અમેશાસપંદ.
- ૫ અસકૂનદારમદ અમેશાસપંદ.
- ૬ ખોરદાદ અમેશાસપંદ.
- ૭ અમરદાદ અમેશાસપંદ.
- ૮ દઝમે પ આદર દાદાર હોરમજદ.
- ૯ આદર યજદ.
- ૧૦ આવાં અરદી સૂર યજદ.
- ૧૧ ખોરશેદ યજદ.
- ૧૨ મોહોર યજદ.
- ૧૩ તીર યજદ.
- ૧૪ ગોરા યજદ.
- ૧૫ દઝમે પ મેહોર દાદર હોરમજદ.
- ૧૬ મેહોર યજદ.
- ૧૭ સરેરા યજદ.
- ૧૮ રસને રાસ્ત યજદ.
- ૧૯ ફરશેખ ફરવરદીન.
- ૨૦ યેહિરામ યજદ.
- ૨૧ મીનો રાંમ.
- ૨૨ ગોવાદ યજદ.
- ૨૩ દઝમે પ દીન દાદાર હોરમજદ.
- ૨૪ દીન યજદ.

- ૨૫ મીના અશીશવંધ.
૨૬ આસ્તાદ યજ્ઞદ.
૨૭ મીના આસ્માન.
૨૮ જમીઆદ યજ્ઞદ.
૨૯ મીના મારેસપંદ.
૩૦ મીના અનેશંત.

બારે મહીનાનાં નામ.

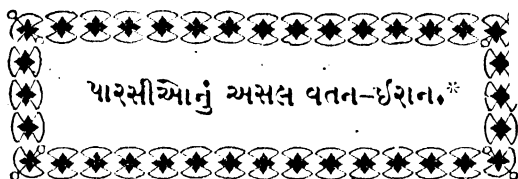
૧ ફરવરદીન.	૭ મેહર.
૨ અરદીબેહેશત.	૮ આંવાં.
૩ ખોરદાદ.	૯ આદર.
૪ તીર.	૧૦ દેએ.
૫ અમરદાદ.	૧૧ બેહુમન.
૬ શહેરેંવર.	૧૨ અસફંદારમદ.

છ ગહુખ્યારનાં નામ.

૧ મએદીઓજરેમ.	૪ અયાથેમ.
૨ મએદીઓશહેમ.	૫ મએદીઓરેમ.
૩ પએતેશહેમ.	૬ હુમસ્પથમએદએમ.

પાંચે ગાથાનાં નામ.

૧ આહુનવદ.	૨ ઓશતવદ.
૩ સ્પેન્તોમદ.	૫ વહેશ્તોઈશત.
૪ વોહુક્ષથ.	

સ.—તમે પારસી શા ઉપરથી કેહેવાઓ છો ?

જ.—હુમારું અસલ વતન ઈરાન દેશ છે, અને ઈરાનનો એક ભાગ જેને પારસ કેહે છે, ત્યાં હુમારા ઘણાજ કદીમ નયાગાનો રહેતા હતા, તે ઉપરથી હુમે પારસી કેહેવાઈએ છીએ.

સ.—ઈરાનનું રાજ પારસીઓનાં હાથમાંથી કેમ અને ક્યારે ગયું ?

જ.—ખાદાની ખુદરતનાં બનાવથી ઈરાનનું રાજ આસ્તે આસ્તે ખરાબ હાલતમાં આવતું ગયું, તેમ તેમ ખીજા પાહાદશાહોનું જેર વધવા લાગ્યું, ત્યારે એવી નખલી હાલત જેઈને યુનાન દેશનાં સીકંદર નામનાં લોભી પાદશાહે ઈસવી સતેની ૩૩૦ વરસ અગાઉ ઈરાન દેશનાં નામીયાં રાજને, દારા પાદશાહ સાથે ત્રણ-માહોટી લડાઈઓ કરીને જીતી લીધું હતું. એના વખતમાં જરતોશતી મજહુબની કેટલીએક કેતાઓ તારાજ થઈ હતી.

સ.—ઈરાનનું રાજ પારસીઓનાં હાથમાં પાછું ક્યારે આવ્યું ?

જ.—ઈસવી સને ૨૨૬ માં ઈરાનનું રાજ પાછું પારસીઓનાં હાથમાં આવ્યું; તે વખતે સાસાનીયાંન ટોળાંનો અરદેશર બાબકાન નામે પાદશાહ હતો, તેની કેટલીએક પેઢીએ રાજ કીધું. એનાં વખતમાં માજદીયસની દીન પાછી આબાદ થઈ હતી.

સ.—ઈરાનમાંથી પારસીઓની પાદશાહી છેલ્લી કેમ અને ક્યારે ગઈ ?

જ.—કમનસીબને લીધે એ રાજને જુલમગાર મુસલમાનોએ સુએ નહી રેહવા લીધું; ઈસવી સને ૬૪૧ માં અરબસ્તાનનાં અલીફ ઓમરનાં રાજમાં અરબ લશકરે ઈરાનનાં પાદશાહ યઝ્દજરદ સાથે નાહવંદનાં મેદાનમાં લડાઈ કરીને જીતી લીધું. એ દિનેથી પારસીઓની પાદશાહી ગઈ તે પાછી મળી નથી.*

સ.—તમે પારસી લોકો તમારો અસલ દેશ ઈરાન છોડીને હિંદુસ્તાનમાં શા વાસ્તે આવ્યા ?

* હાલ પારસી લોકો યઝ્દજરદી સને વાપડેછે, તે પાદશાહ યઝ્દજરદખાન શહેરીઆર જે પારસીઓનો છેલ્લો પાદશાહ થઈ ગયો, તેને ઈરાનમાં તખ્તનશીન થવાનો સને છે.

જ.—પારસીઓની જાહોજલાલી ભરેલી પાદશાહી ઈરાન-માંથી ગયા પછી, ત્યાંના મહુમદીઆન લોકો જરતોશ્તી-ઓને જીલમથી વટલાવવા લાગ્યા તેથી કેટલાએક જરતો-શ્તીઓ પોતાનો પ્યારો ધર્મ જાલવવા સારૂ પોતાનાં સુંદર મકાનો અને પુરાનુમાં બાગબગીચા સાથે વાહાલું વતન છોડી હિંદુસ્તાનમાં આવ્યા.

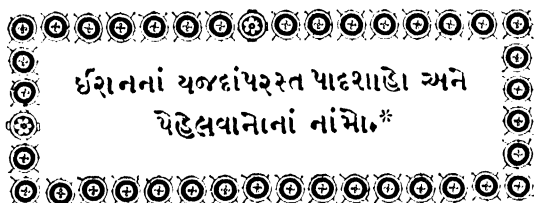
સ.—હાલ (ય. સ. ૧૨૪૦ માં) ઈરાનમાં જરતોશ્તીઓની વસ્તી કેટલી છે ?

જ.—મરદ, ઓરત, અને બચ્ચાં મલી પાંચ હજાર.

[કા. જ. ના. ૨]

સ.—ઈરાનનાં પુરાતન પાદશાહોનાં વખતનાં હુન્નરો અથવા બાંધકામોની કાંઈ નીશાણીઓ ઈરાનમાં હાલ મોજુદ છે ?

જ.—હાજી; જેવી કે, પરસીપોલીસ અથવા તખ્તે જમશેદ બેહસ્તુનનો ખડક, નકશી-રૂશતમ નામનો પાહાડ, પસારગઢ ઇત્યાદી; એમાંનાં ઉમદા બાંધકામો, ખીલારોકા હરપ્રવાળા કદીમ જીખાનનાં લેખો, બેહુદ કારીગરી. ભરેલાં કોતરકામો સુંદર નકશીદાર ચિતારો, ઇત્યાદી; તારાજ થતાં થતાં હજુર બચેલું છે.

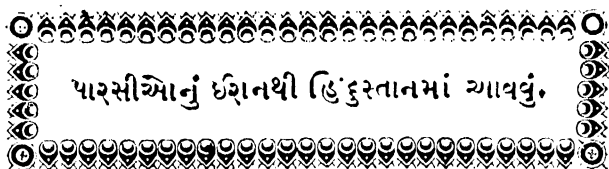
ઈશનનાં યજ્ઞદાંપરસ્ત પાદશાહો અને
પેહલવાનોનાં નાંમો.*

સ.—ઈશનનાં યજ્ઞદાંપરસ્ત પાદશાહોનાં નામ શું ?

જ.—કધ્ઓમરસ, હોસંગ, તેમુરસ, જમશેદ, ફરેદુન, ઐરઘ, મીનાચેહેર, નોઝર, ફરસાસ્પ, કેકાબાદ, કેકાઉસ, કેપુરાફ, લોહોરાસ્પ, ગુસ્તાસ્પ, બહુમન, દારાબ, દારાં, ઝાર, દેસર, શાપુર, હોરમજ, બેહરામ, નરસી, ફીરૂજ, પલાસ, કેકાબાદ, નોશીરવાન, ખોરાશે અને યઝ્દજરદ.

સ.—ઈશનનાં યજ્ઞદાંપરસ્ત પેહલવાનોનાં નામ શું ?

જ.—ફરસાસ્પ, નરીમાન, સામ, બાલ, ફશતમ, ફરામરજ, આદરબુરજન, બેહાંબખશ, તુખારે, જહુવારે, સીઆમક, ફરીબફજ, બેહાંગીર, શોહોરાબ, બરબેર, ફરીમાન, બેહાં-શુજ, તેમુર, ગોદરેજ, ગેવ, બેજન, સીઆવખશ, તુસ, ઘસ્તેમ, જરીર, અને અસફંદીયાર.

પારસીઓનું ઈશનથી હિંદુસ્તાનમાં આવવું.

સ.—પારસીઓ ઈશનથી હિંદુસ્તાનમાં કયારે આવી વસીયા ?

* આજે બાબદ ઈશનની તવારીખોમાંથી લખી છે.

જ.—યઝ્દજ્જરદી સને પંચ્યાસીમાં. * [હા. મા. ૧૨૬]

સ.—પારસીઓ ઇરાનથી હિંદુસ્તાનમાં આવ્યા ત્યારે પેહલવેહેલાં કયા શહેરમાં ઉતર્યા હતા ?

જ.—પેહલવેહેલાં દીવા† નામનાં શહેર મધે ઉતર્યા; ત્યાંથી પછી સંજાણ નામનાં શહેરમાં ઉતારો કીધા; અને ત્યાં ઠીકઠીક રહ્યા. [હા. મા. ૧૨૬]

સ.—તે વખતે સંજાણનો રાજા કોણ હતો ?

જ.—જાદી રાણા નામે હિંદુ રાજા. [હા. મા. ૧૨૬]

સ.—એ રાજાએ પારસીઓને એકદમ પોતાનાં શહેરમાં ઉતારો આપ્યો હતો ?

જ.—નાહીજી; જ્યારે તે હિંદુ રાજાએ પારસીઓને બાહાદુર, કદાવર, અને હથીયારબંધ બોલાવ્યા; તથા તેઓનો પોશાક અને બોલી હિંદુઓથી જુદી જાણી ત્યારે પોતાનાં રાજવીશે ધાસ્તી રાખીને તેઓ સાથે કેટલીએક કબુલાત કીધી; ત્યારપછી તેઓને પોતાનાં શહેરમાં રહેવા દીધા.

સ.—તે શું શું કબુલાત હતી ?

જ.—(૧) ઇરાનીઓએ હિંદુ બોલી બોલી; (૨) હિંદુઓનો પેહલવેશ પેહલવો, (૩) હથિયાર બાંધવા નહીં, (૪) લગણની ક્રિયા હિંદુ રીત પ્રમાણે રાતના કરવી.

સ.—હાલ (ય. સ. ૧૨૫૪) માં હિંદુસ્તાનમાં પારસીઓની કેટલી વસ્તી છે ?

જ.—મરદ, ઓરત, અને બચ્ચાં મંત્રીને આસરે એક લાખ.

* ઇસવી સનેમાંથી ૬૩૧ બાદ કીધાથી યઝ્દજ્જરદી સને થશે. † તે વખતના પારસીઓની આગાહ હાલ સુધી દીવામાં રહેલી છે. ‡ જુઓ ક્રીસ્ટ સંજાણ.

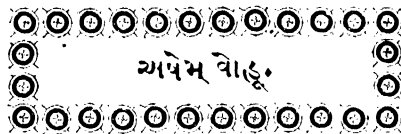
ભાગ ૨ જી.

* અવસ્તામાં જ્યાં સર્વેશકતીમાન ખોદાતાલાનું અને રાસ્ત પેગમ્બર અશો જર-
તોશતનું નામ આવે, ત્યાં સર નમાવી એટલે ડોકું નીચું કરી તેના નામને માન
આપીને ભણતા જવું; કેમકે “અહુરમજ્દ પછી બીજો મરતબો પેગમ્બર જરતો-
શનનો છે.” [કા. જ. ના. ૨૭૦]

બીજું—યુજરાતી લીપીમાં અવસ્તા લખતા આઐ બે સ્વરો ડુ અને ઇ વધારે
આવેછે, માટે એના ઉચ્ચાર ઉપર ધ્યાન રાખવું. જેમ, ડુ નો ઉચ્ચાર ઓ
(ઓશતા-અસ્તી); ઇ નો ઉચ્ચાર ઐ (ઐજ-હરવર્સતીન.)

તરીજી—અવસ્તામાં—અવસ્તાનો એક ખોલ તો તેની માએનીનોબી એકજ ખોલ
એમ દરએક જગોપર આવી શકતું નથી; તેથી તેવા ખોલોનો અર્થ તેજ ખોલોના
તુકલ લાવવાને વાસ્તે, અવસ્તાના તેજ ખોલની નીચે માએનીની બે નહાની લીટ
કરવાની જરૂર પડી છે; જેમ, (અહુરમજ્દ ખોદાએમાં) દરજન એટલે ખુરી ખસ.
લતનાં મરદ એરતો. ઇત્યાદિ.

આ ભાગમાંના અવસ્તાના ઉચ્ચારો વીધાન એરવદ કાવસંછ એદલછ કાંચાની
ખુરદેહ અવસ્તા બા માએની ઉપરથી એએની ખાસ પરવાનગીથી લીધાછે.

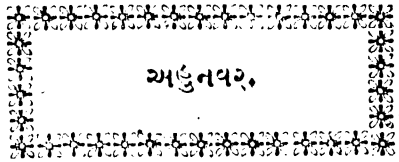
અપેમ વોહૂ.

૧	૨	૩	૪
અપેમ	વોહૂ	વહિશતેમ	અસ્તી
૩	૨	૧	૪
સંરવધી-સારી	ખુબીવંતી (ચીજ)	પત્રીનાઈ	છે.

૫   ૬   ૭   ૮   ૯   ૧૦
 ઉશ્તા   અસ્તી   ઉશ્તા   અહ્યાર્ધ   હ્યત્   અપાર્ધ
 ૧૧   ૧૨
 વહિશ્તાર્ધ   અપેમ્

૬   ૫   ૭   ૧૨   ૧૩   ૧૦   ૮   ૬
 કારણ કે સરવેથી-સરસ સુખ (જે) પવીત્રાર્ધમાં ધણીજ પવીત્ર તેને છે.

“* અશેમ વોહુની માએનીમાં આંચુ” છે કે “સરવેથી સરસ સુખ જે પવીત્રાર્ધમાં ધણીજ પવીત્ર તેને છે,” એમાં તનની અને મનની બંધે જાતની પવીત્રાર્ધ જાણવી; તનની પવીત્રાર્ધ એટલે આખું શરીર સાફ સોજું રાખવું, તથા તમામ હેલે-રનસા અને ગલીચીથી દૂર રહેવું, સંધર્ષા વાપરવાની ચીજો અને પેહરવાનાં કપડાં તથા ખાવાનો ખોરાક સાફ સફાઈદાર રાખવો, ઈત્યાદી. મનની પવીત્રાર્ધ એટલે મનથી સાફ વોચારવું; બધામાં અંદાજે—પુરા મીઠાજ—સંતોષ—હીંમત—નીષક્રતાપણું—સખી દીલ—સચ્ચી—સચ્ચાર્ધ—ઈમાનદારી—નમનતાર્ધ—દયા રાખવી, ઈત્યાદી.

આહુનવર.

૧   ૨   ૩   ૪   ૫   ૬   ૭
 યથા આહુ વર્ધસ્થો અથા સ્તુશ અપાત્ ચીતહયા
 ૧   ૨   ૩   ૪   ૭   ૬
 જેનો હોરમજદની ખાચશ છે, તે-મુજબ તે દરએક પવીત્ર કામ
 ૫
 (કરવા) નો હુકમ-આપતાર-છે.

૮   ૯   ૧૦   ૧૧   ૧૨
 વંધુહિતશ દજ્જદા મનંધ્રુહો પ્યઆથનાંમ અંધુહિતશ

૧૩

મજ્જદાઈ.

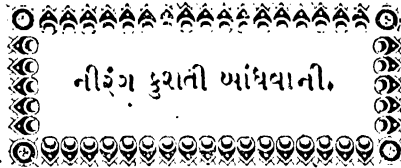
૧૨   ૮   ૧૦   ૧૧   ૯   ૨૩
 છંદગી-લગતાં ભલા વીચારના કામોનો બદલો, હોરમજ્જદ(ની-તરફ)થી છે.

૧૪ ૧૫   ૧૬   ૧૭   ૧૮   ૧૯   ૨૦   ૨૧
 ક્ષત્રેમયા આહુરાઈ આ ચિમ દ્રેયુષ્યો દદત વાસ્તારેમ.

૧૫   ૧૮   ૧૯   ૨૧   ૨૦   ૧૭   ૧૬
 તેમજ જે ગરીબોનું પાળાયું કરનાર-છે તેને હોરમજ્જદ(ની-તરફ)

૧૪

થી હકુમત-છે. [ચ. પ. ૮૫)

આહૂરમજ્જદ ખોદાએ આહુરેમન્ આવાદશાન્

અહોરમજ્જદ

ખોદા,

આહુરેમન્

બદનારને

દૂર અવાજ— દાશ્તાર જદ્ શેકસ્તેહ પાદ

દૂર (અને)પાછો રાખનાર (છે.) મારેલાં (અને) તુરેલાં યાઆ

આહુરેમન્ દેવાન્ દરુજાન્ જાદૂઆન્

આહુરેમન્,

દેવો,

ધુરી-ખસલતનાં

જાદુગરો અથવા

મરદ આરતો,

હાઈ કરનારાં

દરવંદાંન્, કીકાંન્, કરકાંન્, સારતારાંન્,
જરતોશ્તી દીન જાણીએઈને ખરાબ ખોદાઈ વાતને જીલમગારો,

મહી માનનારાં, કામ કરનારાં, નણી સાંભળનારાં,

ગુનેહુ ગારાંન્, આશમોગાંન્, દરવંદાંન્, દુશ્મનાં,
ચુનાહુગારો, ફરેબખાએ, દરઅંદો, કીતાખોરો,

ફીઆંન્, જદ્દ શેકસ્તેહુ ખાદ્દ, દુશ
(અને) ખુંડી સ્ત્રીઓ, (ધીકારસાથે) કુર દરે થાઓ. ખુરા

પાદશાહાંન્ અવાદશાંન્ ખાદ્દ, દુશ્મનાં સતોહુ ખાદ્દ,
પાદશાહો દરે થાઓ. દુશ્મનો આજેજ થાઓ

દુશ્મનાં અવાદશાંન્ ખાદ્દ, અહુરમજ્દદ ખોદાએ
(અને) દુશ્મનો દરે થાઓ. (ઓ) હોરમજ્દદ ખોદા !

અજ્દ હુમા ચુનાહુ (*) પતેત પશીમાનુમ ;
(*) (હુ) તમામ ચુનાહુ થી તોખા કરીને પશોમાન થાગિચ ;

અજ્દ હરવસ્તીન્ દુશ્મત, દુજ્જૂખત, દુજ્જવરશત,
(*) તમામ ખુરા-વિચારો, ખુરા-ખોલો, (અને) ખુરા-કામો-કરવા

(*) મેમ પ-ગેતી મનીદ્દ, પુઝમ
થી, (જે ચુનાહુ) મેં આએ-ફનીઆમાં* વિચારીઆ, હુ

ગોફત, પુઝમ કર્દ્દ, પુઝમ જરત પુઝમ ખૂન.
ખોલ્યો, મેં કીધા મને પાંહોંચ્યા, (અને) મહારેથી જન્મથી

ખૂદ્દ એશતેદ અજ્દ આંન્ ચુનાહુ ; (*) મનશની
થયા છે, (*) તે ચુનાહુ થી; નેક-નઈઅને

ગવશની કુનશની; તની, રવાંની
નેક-ખોલવે— (અને) નેક-કરવે-કરી; તને-કરી, છેવે-કરી

ગતી

મીનાઆંતી;

ઓખે

(અને) આ નાંહાંનનાં (તથા) તે-નાંહાંનનાં (આલાતે* કરી); અમ્મ ખોદા !

અવાખશ પરીમાન પ સે ગવશની પ

પાછો કરું, પરીમાન થઈ (*) (માહરી ત્રણ ગવસનીઆઓ કર

પતેત (:) હોમ ક્ષનઓથ અહુરહેમજદાઓ

તોખા કરું છું. ખુશી કરું હોરમજદને,

તરોઈદોતે અંધરહેમેઈનયેઉશ; હુઈધ્યાવરશતાંમ

(અને) તોડું અંહરેમનને; નહર કામ કરનારાઓ,†

હ્યત વરના કપોતેમેમ સતોમે.

જેઓની ખાઓશ ઘણી-સારો (છે), તેઓની હું તારીફ કરું.‡

અપેમવોહૂ (૧) યથા અહૂ વેઈરયો (૨) અપેમ વોહૂ (૧).

* પહેલાં યથા અહૂ વર્ણવેલી બધાઓનનામ લાણતાં અને

ખોદા એક છે, એમ વિચારતાં કુશીનો આગલો પહેલો ગાંઠ વાળવો.

બીજે યથા અહૂ વર્ણવેલી બધાઓનનામ લાણતાં અને જરતોશતી દીન

ખરી છે, એમ વિચારતાં કુશીનો આગલો બીજો ગાંઠ વાળવો.

અપેમ વોહૂની ઉશતાઅસ્તી લાણતાં અને જરતોશત ખોદાનો મોકલેલો

સાચો પેગમખર છે, એમ વિચારતાં કુશીનો પાછલો પહેલો ગાંઠ વાળવો;

• તથા ઉશતા અક્ષાઈ લાણતાં અને બને ત્યાં સુધી નફી કરું, એમ વિચાર-

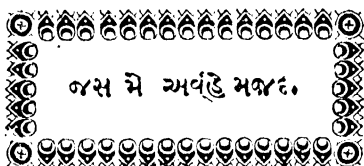
તાં કુશીનો પાછળો બીજો ગાંઠ વાળવો.

* આ-નાંહાંનનાં-આલાત એટલે કે શરીરને લગતી શક્તીઓ; જેવીકે, જ્ઞેવાની, સાંભળવાની, ઈત્યાદી; તે-નાંહાંનનાં આલાત એટલે આત્માને લગતી શક્તીઓ; જેવી કે, હોશ, અક્કલ, ઈત્યાદી.

† ત્રણ-ગવશની એટલે (૧) વિચારવું, (૨) જોલવું અને (૩) કરવું

‡ નહર કામ કરનારાઓ એટલે સવાબ કરનારાઓ.

§ અહુરમજદ ખોદાઈની માઓની ખા. અ. મા. આધારે લખી છે.

જસ મે અવંધે મજદ.

જસ મે અવંધે મજદ, જસ મે અવંધે મજદ.

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭
જસ મે અવંધે મજદ, મજદયસ્ને અહી મજદયસ્ને
૮ ૯ ૧૦ ૧૧
જરથુશ્તિશ કવરાને અસ્તુતસ્યા, કવરેતેસ્યા.

૪ ૨ ૩ ૧ ૬ ૫
આ અહુરમજદ તું માહરી મદદ કર! હું અહુરમજદને
૬ ૭ ૭ ૧૦ ૧૧
માનનારો છોકો; માટે અહુરમજદને માનનારા એક મજબુત ઈમાનદાર
૮ ૯
જરતાશતી તરીકે પોતાને કબુલ રાખ્યા.

૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭
આસ્તુયે હુમતેમ મનો, આસ્તુયે હુખતમ વયો.
૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨
આસ્તુયે હુરશેમ યજ્ઞેષ્ઠતેમ આસ્તુયે દ્યેનામ
૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭
વંધકીમ માજદયસ્નીમ કસ્યા યજ્ઞેષ્ઠ્રાંમ નિધા.
૨૮
નઈથિયેમ.

(૩૧)

૧૨. ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭
અને આસતવાર છું ભલા વિચાર ઉપર, આસતવાર છું ભલા વચન ઉપર,
૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૪
આસતવાર છું ભલા કામ ઉપર, અને આસતવાર છું અહુરમજ્દને માનવાની
૨૬ ૨૫ ૨૮ ૨૭ ૨૩ ૨૨
તદ્ધારને ૨૬ કાનારી, હથોઆરને હેઠે પાડનારી, ભણી દીન ઉપર.

૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩
અએત્વદયાંમ અપઓનીમ યા હાધતિનાંમ યા
૩૪ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭
બૂથેન્તિનાંમ યા મજિશતાયા વહિશતયા સ્વએશતા
૩૮ . ૩૯ ૪૦ ૪૧

યા યા આહૂધગિશ જરથુરિતશ.

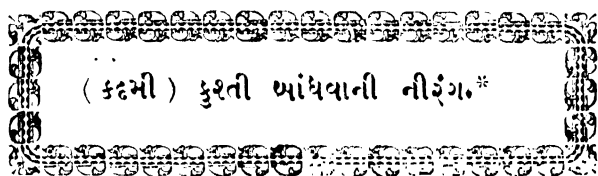
૩૧ ૩૦ ૨૯ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪
જે પચીતર (દીન ખોદાઈ) સંબંધ આપવા સાર જે હાલની અને તેમજ
૩૪ ૩૫ ૩૬
હવે પછી થનારી (દીનો કરતા) ઘણીજ મોટોટી, ઘણીજ ઉતમ
૩૮ ૩૭ ૩૯ ૪૦ ૪૧
અને ઘણી સરસ છે, તે અહુમજ્દની જરતોશતી દીન છે.

૪૨ ૪૨ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭
અહુરાઈ મજ્દદાઈ વીરપા વોહૂ ચિતહી અએપા અસ્તી
૪૮ ૪૯ ૫૦

દએનયાઓ માજ્દદયસ્નોઈશ આસ્તુઈતિશ. અપેમ વોહૂ (૧)

૪૯ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬
અહુરમજ્દની તરફની હું સધળી નેઆમત મેળવું છું તે (અને ઘટારત)
૪૯ ૪૮ ૫૦ ૪૭
મજ્દીઅસની દીન ઉપર કાએમ રેહવાથી છે.

(કદમી) કુશતી ખાંધવાની નીરંગ.*

હુમત વ હીખત હવરેશત
 (મહારી કર) નેક વીચારની અને નેક જોડવાની અને નેક કામની,
 મનશની વ ગવશતી વ કુનશની વ તની.
 (મહારી) મનશનીએ અને ગવશતીએ અને કુનશનીએ અને તને
 વ રવાની વ ગેતી વ મીમા અંજશ.
 તથા જાને તથા ગેતીના અને મીનોના (હથીઆર)છે તેણું કની
 હમે યુને વનાહી અવાખરા-પશેમાન વ
 સધળી જાતના યુનાહથી પશેમાન-થઈ-પાછા-ફરું-છું,† અને
 પતેતમ. અજ-જસતે વ ગોફતે વ ફરદ
 તોખાહ-ફરું-છું. પોહોંચ્યા-થી અને ખોહ્યાથી અને કામ-કરવાથી
 વ મનીદે વ શનુદે વ ફરમુદે,
 અને વમારોયાથી અને સાંભળ્યાથી અને ફરમાવ્યાથી (જે-યુનાહ
 અજશ. હમે વનાહી અવાખરા-પશેમાન,
 યથા હોય), એવા તમામ યુનાહથી પશેમાન-થઈ-પાછા રહેું છું

* આએ નીરંગ અને એની પાસેની દોઆ માએની સાથે દસ્તુર અરદેસર રૂશતમજી યુષ્માં ફીરજીનાએ ખનાવેલી. “ પુરદે અવસતા ખામાએની ” ની કોત-ખમાંથી લખી છે.

† અવાખરા=પાછા ફરું છઉ, પાછા રહેું; પશેમાન=પશેમાન થઈ.

૧ પતેતમ. શીકસત આહરીમન- શીકસત
અને તોખાહ કશં છું શીકસત-થાઓ હરેમન— તુટેલો થાઓ
આહરીમન શીકસત આહરીમન. શીકસત ૧ જદ ૧
હરેમન— અજેજ-થાઓ હરેમન. તુટેલો અને મારેલો અને

જદે બુદ ગનામીનો તગ દોજખ નીચુનસાર પાદ
નાબુદ થાઓ ગનામીનો-હરેમન દોજખનાં ઊંદા-ગારમાં* નીચુનસાર થાઓ†

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯
૧ હર કારો કેરે કે બુદ બકામ ઉરમજદ ૧
૧૦ ૧૧ ૧૨

સીઓસે અમશાસપદાંને ફીરોજગર.

૧ ૨ ૪ ૩ ૫ ૮ ૯
અને હરએક સુવાખના કામ તે (મહારેથી) હોરમજદની અને
૧૨ ૧૦ ૧૧ ૭ ૬
ફતેહમંદ તેતરીસે અમશાસપદાંની મુગદ-મુજબ થાઓ.

૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮

મસવ વેહુ ફીરોજગાર પાદ મીનોએ દાદાર-હોરમજદ

૧૯ ૨૦

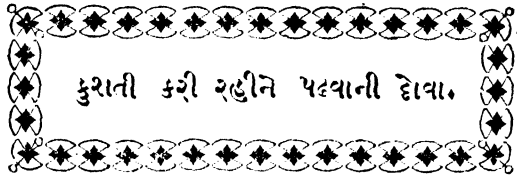
રાઈઓમંદ ખોરેહમંદ. ખશનોથર અહુરેહ મજદાઈ
તફદીતે અંધરેહ મેનીપુશ.

૧૫ ૧૬ ૧૪ ૧૭ ૧૮ ૨૦
ફતેહમંદ આપો બુજેરગ (અને) બેહતર મીનો દાદાર-હોરમજદ, (જે) નુરમંદ
૧૯

(અને) સફાઈનો-ખાવંદ છે.

* તગ=ઊંદા ગારમાં; દોજખ=દોજખના.

† નીચુનસાર થાઓ એટલે ઊંધે માથે પડો.

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬
હુમાબુર ખીમ હુમાબુર અશો ખીમ, હુમાબુર

૭ ૮ ૯
વેશ કેરે ખીમ.

૧ ૨ ૪ ૩ ૫ ૬
હુમાબુર થાડી (અને) અશો-સોકોની-સાથે હુમશરીક થાડી હુમશરીક
૯ ૭ ૮
થાડી ઘણા સવાખમાં.

૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭
હુમ કેરે કેરે કારાંન ખીમ દુર અજ વનાંહુ

૧૮ ૧૯
કારાંન ખીમ.

૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૦ ૧૪
સવાખના-કામમાં (અને) સવાખ કરનારાઓમાં ખી (હુમશરીક) થાડી,
૧૭ ૧૮ ૧૬ ૧૫ ૧૯
(અને) યુનાહ કરનારાઓ થી દુર થાડી.

સરે-સીરાત ચીનવદ યોલ * બુજરગ

* (માહર રવાન) ચીનવદ પુલને સરાનેના-મારગેથી (ધણી) બુજરગી

શાદ વ આશાન માન ખવેહુદીશદ
 (અને)પ્રુશી તથા આસાની રેહેવા-સાથે ગુજરતે,
 ખેહશત-ગરેશમાન-વ કશુમ અપુન રોશન ગરેશમાન
 અને-ગરેશમાન-ખેહશત, * (કેજ)ધુલેરગ મકાન રોશન ગરેશમાન,
 હુમા ખુર્મી અવર રસાદ, અપેમ વોહી (૧)
 તમામ પ્રુશી ભરેહું(છે), (તેજગો) ઉપર પોહ્યાંચો.

શીકરેતેહ શીકરેતેહ શેતાંન અહેરેમન-ગજરેતેહ
 શીકરેત-થાઓ, તુટોં સેતાંન ગજરેતેહ-અહેરેમન,†
 કારો કેરદાર. નરસદ ગજરેતેહ
 (તથા તેનાં) કામ (અને)ફલ (મહને)નહી-પોહ્યાંચે ગજરેતેનાં
 કારો કેરદાર. સીઓસે અમશાર-પંદ્ર
 કામ (અને)ફલ. તેતરીસે અમેશાસપંદ્ર
 દાદાર-અહુરમજદ પીરોજગર પાક અપઓને
 (અને)દાદાર-અહોરમજદ કતેહમંદ, પાક, (અને)અશોહ.
 અપેમ વોહૂ (૧) [વાર ૩ પદે.] [જા. અ. માં.]

* ખેહશત=ખેહશત, ગરેશમાન=ગરેશમાન; વ=અને.

† અહેરેમન=અહેરેમન; ગજરેતે=ગજરેતેહ.

પનામે

યજ્ઞદાન્

અહુરમજ્દ

(સર કર્ત્ત્વ્ય) યજ્ઞદાં

દાનાસાહેબ,

ખોદાએ

અવજાની.

ગોરજે

(જે) પોતે પદા થયેલો (અને) વરધીનો કરનાર, (તેના) નામથી. ખુલંદી

ખોરહુ અવજાયાદ સરોશ અશો, તગી

(અને) રોશની, જીઆદે થાઓ સરોશ, (જે) અશો, જોરાવર

તન્ ફર્માન્ શેકર્ત્ત્વ જીન, જીન

તનનો, (યજ્ઞદાનો) કરમાખરદાર, તાજુખી ભરેલો, ખુલંદ, એજમતી

અવજાર, સાલારે દામાન્ અહુરમજ્દ;

હુથીઆરનો (ખાવંદ), (અને) હોરમજ્દની- પેદાયસના- શરદારની*.

ખેરેસાદ, અજ હુમા યુનાહુ પતેત

(અને તે મોહરી મદદે) પોહાંચો.

પરોમાનુમ; અજ હુર્વસ્તીન્ ફુરમત, ફુજૂપત ફુજવરશત;

મેમ પ ગેતી મનીદ, હુઈમ ગોફત હુઈમ કરદ, હુઈમ જસ્ત,

હુઈમ ધૂન્ ખૂદ એસ્તેદ અજ આન્ યુનાહુ; મનશની

ગવશની, ફુનશની; તની, રવાની, ગેતી મીનાઆની; આખે

* સાલારે=શરદારની દામાન્=પેદાયસના; હોરમજ્દ=હોરમજ્દની.

અવાખશ પશેમાન્ પસે ગવશની પ પતેત હોમ. યથા આહૂ,
વધર્યો (પ). અષેમ વોહૂ (૩).

કવરાને

મજદયસ્તે

જરથુશિત્ર

પુજારગીથી પદુ*

મજદીઅસની

જરતાશતી(દીનને),

વીદએવો

આહુરહે

તકએવો

(જે તેથી) દેવ જુદો છે (અને) હોરમજદનો હોકમ (એ દીનમાં છે.)
(ખામદાદથી તે ખચોરના ખાર વાગા સુધી.)

હાવંન ગેહે.

હાવનેએ

અપએાને

એપહે

રથવે

હાવન

અશો

અશોઈએ કરી

પુજરગ છે

યસ્નાઈય.

વહ્નાઈય.

દ્વનઓશ્રાઈય

(તેની) ઈજશને કરે,

નીઆયશ કરે

પુશી કરે

કસસ્તયએય

સાવધ્રહેએ

વીસ્યાઈય,

અપએાને

(અને) વખાણ કરે.

(અને) શાવંદ

(તથા) વીસ ખી,

અશો

અપહે

રથવે

યસ્નાઈય,

વહ્નાઈય.

અશોઈએ કરી પુજરગ છે,

(તેની) ઈજશને કરે,

નીઆયશ કરે

દ્વનઓશ્રાઈય,

કસસ્તયએય

પુશી કરે

(અને) વખાણ કરે.

* પુજારગીથી પદુ=એટલે પુરાઓને દરમિયાન જાહેર કરે.

(બચોરનાં બાર વાગેથી તે પાછલાપોહોરનાં ૩ વાગા સુધી)

રપિથવન ગેહ.*

રપિથવનાઈ, અપઓને અપહે રથવે યસ્નાઈય વહ્નાઈય, ક્ષનઓઆઈય ક્ષસસ્તીયઓય ક્ષાદત્ ક્ષપવે જંતુમાઈય, અપઓને અપહે રથવે યસ્નાઈય, વહ્નાઈય, ક્ષનઓઆઈય ક્ષસસ્તયઓય.

* (પાછળા પોહોરનાં ૩ વાગેથી તે સુરજ આયમ ત્યા સુધી)

ઉજીરન ગેહ.

ઉજયેઈરિનાઈ, અપઓને અપહે રથવે યસ્નાઈય વહ્નાઈય, ક્ષનઓઆઈય ક્ષસસ્તયઓય. ક્ષાદત્વીરાઈ દષ્યુમાઈય, અપઓને અપહે રથવે યસ્નાઈય વહ્નાઈય, ક્ષનઓઆઈય, ક્ષસસ્તયઓય.

(સુરજ આયમે ત્યારથી તે રાતનાં ૧૨ વાગા સુધી)

અઈવિસરૂથ્રેમ ગેહ.

અઈવિસરૂથ્રેમાઈ અઈબિગયાઈ, અપઓને અપહે રથવે યસ્નાઈય, વહ્નાઈય, ક્ષનઓઆઈય, ક્ષસસ્તયઓય. ક્ષાદત્ વીર્યાંમ હુજ્યાઈતેઓ જરથુશત્રોતેમાઈય, અપઓને અપહે રથવે યસ્નાઈય, વહ્નાઈય, ક્ષનઓઆઈય, ક્ષસસ્તયઓય.

* વરસનાં પહેલા ૭ મહીના રપિથવન અને બાકીનાં ૫ મહીનાં હાવન. જેને બીજા હાવન ગેહ કહે છે.

(રાતના બાર વાગાથી તે બામદાદ મુખી)

ઉશાહેન ગેહ.

ઉપહિનાઈ અપઝોને અપહે રથવે યસ્નાઈય, વહ્નાઈય,
દનઝોથ્રાઈય, ફસસ્તયઝેય. ઘેરેજયાઈ ન્માન્યાઈય;
અપઝોને અપહે રથવે યસ્નાઈય, વહ્નાઈય, દનઝોથ્રાઈય,
ફસસ્તયઝેય.

સઝોપહે, અઞયેહે, તખમહે તનું માથેહે,
સરોશ, (જે)પવીતર, જોરાવર તનનો (યજ્ઞદાનો) ફરમાખરદાર,
દરપિ દ્રઝોશ આહૂઈરયેહે, દનઝોથ્રા
સખત હથીઆરનો ખાવંદ છે; (તેને) ખુશાલ કરવાને વારતે
યસ્નાઈય, વહ્નાઈય, દનઝોથ્રાઈય, ફસસ્તયઝેય. યથા
ઈજરાને-કરું, નીઆયશ-કરું, ખુશી-કરું, (અને) વખાણુ-કરું. જે મીસાસે
આહૂ વધરયો જઝોતા ફા મે ઝૂને
અહુરમઝદની ખાએસ છે તે મીસાસે (અએ) જોતી ! * તું ખુલેદીથી મહને કહે !
૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯
અથા રતુશ અપાત્ ચિત્ હય ફાઅપવ વીધવાઝોઝઝોત્

૫ ૪ ૩ ૨ ૯
(જોતી* જવાબ દીએછે) જે કાંઈ સવાળના હોકમ (છે, તેની) અશો લોકોની
૬ ૧ ૮
નજદીક એ રવેસે ખખર કહુંય (કે તમામ સવાળનાં કામમાં એવી તરેહથી
હોકમ આપવો જોઈએ જે દાદાર અહુરમઝદ પસંદ કરે.)

સઝોપેમ, અપીમ, હુરઝોધેમ વેરેથ્રાજનેમ,

સરોશ, (જે)પવીતર, ખુબસુરત, ફતેહમંદ,

જે શખસ ઈજરાને, વંદીદાદ, વગેરે, બહુવા બેરો હોય તેહને, ઈત્યાદીને જોતી કહેછે.

ક્રાદત્તગચ્છેથેમ અપવનેમ અપહે રૂમ

કુનીઆની-વરધી કરનાર * અશો અશોઈએકરી બુજ્જગ(છે)

યજ્ઞમધદે. અહુનેમવધરીમ તનૂમ પાઈતિ.

(તેને)આરાધુ-છું. અહુનવરના(કલાંમ) શરીરની સંભાળ-કરનાર(છે.)

અહુનેમ વેરીમ તનૂમ પાઈતિ. અહુનેમ વેરીમ તનૂમ

પાઈતિ. યથા અહૂ વધર્યો (૧૦)

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭

કે મના મજદા મવધતિ પાયુમ દદાંતુ દ્યત

૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨

તા દ્રેગ્વાઓ દીદ્વરેપતા અએનંધ્રહે, અન્યેમ

૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮

થયક્ષાત આશ્રિસ્યા મનંધ્રહસ્યા યયાઓ ધ્યઓયનાઈશ

૧૯ ૨૦ ૨૧

અષેમ શ્રઓશતા અહુરા

૨૧ ૩ ૭ ૯ ૮ ૧૧

ઓ અહુર-મજદા ! જ્યારે બુરાઈ વાળો (ગનામીનો) મહારી તરફ વેર

૧૦ ૧૫ ૧૩ ૧૪ ૧૭ ૨૬

રાખતો-રહે ત્યારે તું તથા તહારી ખોહરે અને તહારી વીચાર-શકત

૧૨ ૨ ૪ ૫ ૧ ૬ ૧૮

વગર મહારો અને મહારી-તરફ-ચાલનારાંઓના બચાવ કૌણ કરે, જે

. ૧૯ ૨૦ ૨૧

(ખોહરે અને વીચાર શકતી)ના કામોએ હું પવીત્રાઈનો પાળણુકરતા

પાળી (એટલે પોતાને પવીત્રાઈમાં રાખી શક.)

* ક્રાદત્ત=વરધીનો કરનાર; ગચ્છેથેમ=કુનીઆની.

